

ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η αισθητική μας διαμορφώνεται από τον χώρο που ζούμε, το οικογενειακό περιβάλλον, το σχολείο, τη δουλειά, τη πόλη.

Οι αισθητικές αυτές επιρροές πιστεύουμε ότι είναι συνάρτηση της ιδεολογίας που παράγει κάθε χώρος.

Γι' αυτό στην παρουσίασή μας εξετάζουμε την αισθητική των χώρων αυτών κάτω από το σκεπτικό:

Διαμόρφωση ιδεολογίας και συμπεριφοράς.

- από το οικογενειακό - κοινωνικό - φυσικό - και τεχνικό περιβάλλον
- από το σχολικό χώρο - ιδεολογία του δάσκαλου - αισθητικά ιδεώδη και διοχέτευσή τους στο σχολείο - στάση του παιδιού απέναντι στην εργασία - δημιουργία - συλλογικότητα - από τη καταναλωτική αντίληψη - τα μέσα μαζικής ενημέρωσης - τη διαφήμιση - τα παιχνίδια.

"Το να κουβεντιάζει κανείς για αισθητική και να αγνοεί τη ζωή δείχνει κουφότητα".

Σε κάθε κοινωνία υπάρχουν 2 έθνη, οι πλούσιοι και οι φτωχοί, άρα υπάρχουν και δύο κουλτούρες αυτές μπορεί να συνυπάρχουν, αλλά η σχέση ανάμεσά τους είναι σχέση ισχύος. Υπάρχει μια κυρίαρχη και μια κυριαρχούμενη κουλτούρα.

- Ιδεολογία της οικογένειας σε σχέση με το παιδί.

Το θέλει φρόνιμο, υπάκουο, καθαρό. Η καθαριότητα σαν προβολή της νοικοκυράς μάνας. Το παιδί σαν μέσο καταξίωσης της οικογένειας. Η διαπαιδαγώγησή του ανάλογη με την ιδεολογία της. Το οικογενειακό δίκαιο ως οικογένεια νοεί το ζεύγος των εν νομίμω γάμω συμβιούντων συζύγων, μετά των ανηλίκων και αγάμων τέκνων.

- Κατοικία: Το σπίτι σα μέσο κοινωνικής και οικονομικής προβολής. Εσωτερικά έχει οπωσδήποτε ένα χώρο υποδοχής, συχνά σε βάρος των πραγματικών αναγκών της οικογένειας, ρόλος του σαλονιού στον νεοέλληνα. Το σαλόνι είναι χώρος επίδειξης. Παλιά ήταν ένα δωμάτιο συνεχώς κλειστό, άνοιγε μόνο στις γιορτές για να επιδειχθεί στους ξένους.

Ξεπέρασμα της έννοιας σαλόνι τώρα καθιστικό - λόγοι που αναγκάζουν το νεοέλληνα να χρησιμοποιεί το καθιστικό είναι οικονομικοί παράγοντες που υπαγορεύουν μικρούς χώρους στην κατοικία, η τηλεόραση και η θέση της που διαμόρφωσε καινούργια αισθητική και λειτουργία του χώρου καθώς και η μίμηση του ξένου πρότυπου living room.

Ιδεολογία προς το έργο τέχνης - λειτουργεί μόνο σαν διακόσμηση. Οι τοίχοι πρέπει να διακοσμηθούν με κάποιους πίνακες σύμφωνα με το

πρότυπο των παλιών αστικών οικογενειών. Τα θέματά τους είναι το-
πία - προσωπογραφίες - θαλασσογραφίες.

Η σχέση του χειροτεχνήματος (κέντημα - χαλκός κλπ) στην διαμόρ-
φωση κακού γούστου.

Κυκλοφορούν χιλιάδες κακέκτυπες στάμπες που κεντιούνται από τις νοι-
κοκυρές και πέρνουνε τη θέση έργου τέχνης - πίνακα σαν προβολή της
ικανότητας και του γούστου τους. Καθώς και κακόγουστες κατασκευές
από χαλκό με σμάλτο ή άλλα υλικά, που θυμίζουν την αντίδραση εκεί-
νων των ιθαγενών, απέναντι στις λαμπερές πέτρες που τους πρόσφεραν
οι Ευρωπαίοι.

Σχέση μπαρόκ σαλονιού και κορνίζας με την ιδεολογική κάλυψη
του μικροαστού.

Μέσα του υπάρχει το πρότυπο του παλιού αστικού σπιτιού με το μπαρόκ
σαλόνι, τις μεγάλες επίχρυσες κορνίζες γύρω από τους καθρέπτες και
τους πίνακες. Σήμερα αγοράζει άσχημες αντιγραφές τους μέσα από
την πεποίθηση ότι αυτό είναι το ωραίο και μέσα απ'αυτό βλέπει το
κοινωνικό και οικονομικό του ανέβασμα.

Το χρώμα σαν ιδεολογία.

Κατ'αρχήν από πολιτική άποψη έχει περάσει χρόνια τώρα μέσα μας το
μπλε σαν χρώμα εθνικό, το κόκκινο ανατρεπτικό. Σαν διακριτικό φύλ-
λου στο χώρο και στα ρούχα του παιδιού, θαλασσί για αγόρι, ροζ για
κορίτσι. Σαν σοβαρό ή όχι.

Ο ρόλος του παιδικού δωμάτιου.

Ουσιαστικά δεν είναι λειτουργικό αν και η ύπαρξή του είναι αναγκαία.
Και δεν είναι λειτουργικό γιατί σπάνια το παιδί παίζει μέσα σ'αυτό.
Συνήθως ευχαριστείται να βρίσκεται στο χώρο των μεγάλων, εκεί όπου
υπάρχει ανθρώπινη παρουσία.

Το παιχνίδι σήμερα είναι ουσιαστικά το υποκατάστατο της φύσης,
του κόσμου των μεγάλων και των φίλων. Η παιδική χαρά μεταφέρεται
με μιά τσουλήθρα ή μιά κούνια στο δωμάτιο. Το ομαδικό παιχνίδι έχει
πιά πεθάνει. Σ'αυτό η ευχαρίστηση έβγαινε με τη συμμετοχή του παι-
διού στην ομάδα, - παιχνίδι - σώμα (κυνηγητό κρυφτό). Το παιχνίδι
ήταν ένα μέσο για να βρεθεί με την ομάδα.

- παιχνίδι - έκφραση (καραγκιόζης, κουκλοθέατρο).

Το ομαδικό παιχνίδι δεν ήταν ποτέ βαρετό, νέα πρόσωπα, νέοι όροι,
διεκδικήσεις, αστεία, γέλια.

Το σημερινό παιχνίδι είναι απλώς η συντροφιά στην μοναξιά και στην
πλήξη. Ας διευκρινήσουμε εδώ ότι και σήμερα υπάρχουν παιχνίδια

που οξύνουν την φαντασία και την εξυπνάδα, αλλά από το παιδικό παιχνίδι, λείπει η ανθρώπινη παρουσία. Το παιχνίδι σαν διακριτικό φύλλου. Το πιστόλι και η μπάλλα ταυτίστηκαν με το αγόρι - επιθετικότητα - κινητικότητα. Η κούκλα με το κορίτσι - ιδεολογική προετοιμασία του ρόλου που της έχουν προγραμματίσει.

Η βιομηχανία εκμεταλλεύεται το πρόβλημα φροντίδα του παιδιού δημιουργώντας χιλιάδες είδη διατροφής, ρούχων, παιχνιδιών, πλασάροντάς τα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μετατρέποντας έτσι τα παιδιά σε υπερκαταναλωτές. Επίσης Super ήρωες σταμπαρισμένους πάνω σε μπλούζες, μολύβια κλπ. Φτιάχνοντας έτσι είδωλα για λατρεία. Μορφολογικά το παιχνίδι έχει εξελιχθεί ακολουθώντας την τεχνολογία της εποχής μας και την τρέχουσα ιδεολογία. Η παλιά μορφή της κούκλας έχει αλλάξει. Η σημερινή είναι αδύνατη, με τέλειες αναλογίες, συχνά δεν απεικονίζει την παιδική ηλικία αλλά είναι απομίμηση κάποιας χολυγουντιανής σταρ (Μπρουκ - Σηλντ) και συνοδεύεται με μια πλούσια καρνταρόμπα. Το αυτοκινητάκι σήμερα είναι τέλεια απομίμηση όλων των μοντέλων που παράγουν οι αυτοκινητοβιομηχανίες.

Η σημερινή τάση για επιστημονική φαντασία κυριαρχεί και στο παιχνίδι (διαστημόπλοια - εξωγήϊνοι) με κύριο χαρακτηριστικό την προβολή των πολεμικών εξαρτημάτων τους.

Τα υλικά που κυριαρχούν, πλαστικό και μέταλλο, υπαγορεύουν και την αισθητική τους.

Η ζωγραφική του παιδιού λόγω άγνοιας -έχει περάσει η αντίληψη του ταλέντου- αντιμετωπίζεται κυρίως με την έννοια της μουτζούρας- το παιδί μου δεν μπορεί να ζωγραφίσει. Γι' αυτό και του προσφέρονται στάμπες που πρέπει να τις γεμίσει χρώμα όπως ακριβώς βλέπει στη διπλανή σελίδα.

Στην κάθε ελεύθερη προσπάθεια του παιδιού για ζωγραφική δημιουργία έρχεται η ερώτηση. Τι είναι αυτό; Μα δεν είναι έτσι τα δέντρα κλπ. Πάντα σύγκριση με την έννοια της συμβατικής απεικόνισης.

Η αντιμετώπιση του παιχνιδιού από τους μεγάλους τις περισσότερες φορές είναι λαθεμένη. Αντιμετωπίζεται σα μέσο καταστολής της κινητικότητας, μέσο για να περάσει την ώρα του, αφήνοντας μας ήσυχους. Ξεχνώντας ότι κι' αυτό έχει ανάγκη από φίλους και δεν του αρέσει ούτε η πλήξη, ούτε η μοναξιά.

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Το σχολείο, το σχολικό βιβλίο και ο δάσκαλος είναι τα σύμβολα

της καταξιωμένης γνώσης. Το σχολείο είναι ο κατ'εξοχήν θεσμός που μεταδίδει και αναπαράγει τη γνώση σε μιά κοινωνία. Αν το σχολείο ψεύδεται οι μαθητές του όχι μόνο αποφοιτούν χωρίς κανένα όπλο, κανένα κλειδί που να τους επιτρέπει να κατανοήσουν και να κρίνουν το γύρω τους κόσμο αλλά αποκτούν αντίσταση μεγάλης διάρκειας μπροστά στην επιστημονική, ιστορική, αισθητική και οπτική των κοινωνικών ή των ιστορικών δεδομένων. Το σχολείο που ψεύδεται το κάνει γιατί θέλει να διαμορφώσει τη σκέψη του μαθητή έτσι ώστε να μην κρίνει, αλλά να πιστεύει χωρίς να ερευνά.

Π.χ. μέσα από το σχολικό βιβλίο η εργασία δεν προβλήθηκε ποτέ σαν κοινωνική δραστηριότητα αλλά αποκλειστικά μέσα από το ηθικό πρίσμα του καθήκοντος που έχει ο καθένας να είναι εργατικός.

Η παρουσίαση του αγρότη π.χ. (κείμενο + εικόνα) δόθηκε συγκινησιακά και ειδυλιακά. Ο τίμιος ιδρώτας του είναι ταυτόσημος σε σχέση με το τοπίο, τη γη, τον ήλιο που δύνει και τη καμπάνα του Εσπερινού που κτυπάει μακριά.

Στην Οικονομία ο χωρισμός των ανθρώπων σε πλούσιους και φτωχούς παρουσιάζεται σαν αιώνια φυσική κατάσταση. Ο πλούσιος είναι πλούσιος γιατί εργάστηκε και η φτώχεια έχει αίτια τη τύχη και τη τεμπελιά. Μέσα από την ιστορία το παρελθόν χρησιμεύει αποκλειστικά για να παρουσιαστούν ορισμένες αξίες σαν υπερχρονικές και αιώνιες.

Διαμόρφωση ιδεολογίας και συμπεριφοράς

Η πειθαρχία και η τιμωρία σαν μέσα μάθησης.

Το σχολείο χρησιμοποιεί την πειθαρχία σαν μέσον μάθησης και κατεύθυνση ζωής. Ο Διευθυντής του σχολείου είναι εξουσία σε σχέση με καθηγητές - μαθητές όπως και ο Επιθεωρητής για το διευθυντή και καθηγητή ή το δάσκαλο μέχρι πρότινος.

Ας δούμε τώρα τη πορεία του παιδιού μέσα στο σχολείο από τη στιγμή που θα κτυπήσει το κουδούνι.

Συγκέντρωση σε γραμμές (στήληση - ζύγιση), (προσοχή - ημιαναύπαση) ο Διευθυντής του Σχολείου χρησιμοποιώντας μικρόφωνο σε υψηλή ένταση φοβερίζει - συμβουλεύει - διαβάζει, οδηγίας - εντολές υπουργείου. (Χιλιάδες παράπονα από περιοίκους σχολείων έχουν γίνει μέσα απ'το τύπο για τη τρομοκρατία που νοιώθουν και οι ίδιοι από αυτή την κατάσταση). Τώρα ανάλογα με την ιδεολογία του διευθυντή μια ανακοίνωση του Υπουργείου μπορεί να συμπληρωθεί ως εξής: Προσέχετε τη ρύπανση του περιβάλλοντος για να καταλήξει με τη δική του κοσμοθεωρία ότι

εκτός από τη ρύπανση του περιβάλλοντος υπάρχει και η ρύπανση της ψυχής. Γίνεται η προσευχή και οι μαθητές (εν γραμμές οδεύουν προς τις τάξεις). Ο Επιμελητής της τάξης -υπάρχει και αυτός- περιμένει στη πόρτα να τη κλείσει αφού μπει ο καθηγητής και αρχίζει το μάθημα. Ο Καθηγητής θέλοντας και μη αναγκασμένος από το Υπουργείο να βγάλει την ύλη κάνει αγώνα δρόμου έχοντας αντιμέτωπο ένα κακογραμμένο βιβλίο, αντίθετο πολλές φορές όχι μόνο με την επιστημονική δεοντολογία, αλλά και που αναγκάζει το δάσκαλο να γίνει φερέφονο ιδεών όπως π.χ. αυτές: Από τη Γεωγραφία της Α' Λυκείου "την ανωτάτη εποπτεία στη κίνηση των γραμμάτων της τέχνης, και της επιστήμης ασκεί η Ακαδημία Αθηνών, ή από το ίδιο βιβλίο:

"Η Αθήνα σήμερα είναι μια ευρωπαϊκή μεγαλούπολη που κατέχει μια από τις πρώτες θέσεις σ'όλες τις πνευματικές - πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες μέσα στον Ευρωπαϊκό χώρο". Και συνεχίζει δραμμήτατα: Η Θεσσαλονίκη έχει πολιτιστική κίνηση υψηλής στάθμης (γιατί έχει πανεπιστήμιο και κρατικό θέατρο) και ένεκα τούτου εξελίσσεται σε ένα πνευματικό και πολιτιστικό αντίβαρο της πρωτεύουσας". Και ο καθηγητής να είναι υποχρεωμένος να πει. "Οι καλές τέχνες και οι επιστήμες καλλιεργούνται σήμερα σε ορισμένα κέντρα που βρίσκονται μέσα στις περιοχές με το σύγχρονο πολιτισμό. Τέτοια κέντρα υπάρχουν στις χώρες της Ευρώπης και κυρίως Αγγλία - Γαλλία - Γερμανία. Οι Ην. Πολιτείες είναι σήμερα τεράστιο κέντρο καλλιέργειας των καλών τεχνών. (πάντα από το ίδιο βιβλίο, και κάτω από την τραγελαφική επικεφαλίδα "Τα κέντρα της καλλιέργειας των καλών τεχνών και των επιστημών".) Διαφωτίζει: "Σήμερα μόνο ορισμένοι λαοί δημιουργούν αξίες και αγαθά ανώτερης μορφής. Αυτοί οι λαοί βρίσκονται στον ανώτατο βαθμό πολιτισμού που τον ονομάζουμε σύγχρονο πολιτισμό ή και δυτικό πολιτισμό" (και οι δύο ορισμοί με στοιχεία τονισμένα). Εδώ θέλουμε να κάνουμε μια αναφορά το βιβλίο του κριτικού τέχνης Αμερικανού, H.W. Janson - History of art - N.Y. 1962 που γράφει: "Η Δυτική επιστήμη και η Δυτική πολιτική ιδεολογία, και κατ'επέκτασιν κοντά όλα τα προϊόντα του σύγχρονου Δυτικού πολιτισμού, σε λίγο θα ανήκουν σ'ολόκληρη την ανθρωπότητα."

Τι άλλο να είναι αυτή η αθώα φράση που ταυτίζει κουλτούρα και πολιτισμό με το δυτικό πολιτισμό;

Και συνεχίζουμε από το βιβλίο της Γεωγραφίας της Α' Λυκείου.

- "Τα κέντρα του σύγχρονου πολιτισμού βρίσκονται σε πέντε περιοχές της Γης (για να ακουστούν πάλι) Αγγλία - Γαλλία - Γερμανία και

Η.Π.Α." και παρακάτω, ταύτιση της ανθηρής οικονομίας με την Τέχνη -όλα τα μεγάλα κέντρα πολιτισμού ήταν κέντρα πλούτου-.

"Παρατηρούμε δηλαδή τη γέννηση ενός φαινομένου πολιτιστικής μεταβίβασης στο οποίο η τεχνολογικά περισσότερο ανεπτυγμένη κουλτούρα επιβάλλει τις αξίες και τους μύθους της και επεκτείνεται σε περιοχές, που ισχύουν άλλες πολιτιστικές αξίες, χωρίς κανένα μηχανισμό αυτοάμυνας. Για να απορροφήσει να εξουδετερώσει και να διαφθείρει άλλους λαούς". Απόσπασμα από το πολιτιστικό συνέδριο της Αβάνας 1968.

"Οι Ιταλοί κατάγονται από τους Αρχαίους Ρωμαίους, οι Βόρειοι Ιταλοί είναι πιο ανεπτυγμένοι. Οι Βόρειοι είναι ξανθοί και περισσότερο σωματώδεις από τους νότιους που είναι μελαχροinoί και κοντοί!" Από τη Γεωγραφία της Β' Γυμνασίου.

Εδώ από τη μιά η ταύτιση με ένα υψηλό πολιτισμό παρελθόντος και από την άλλη χρώμα (ξανθό) ύψος (σωματώδεις) γίνονται συγκριτικές μονάδες ανεπτυγμένων - υπαναπτύκτων Ατόμων.

"Στις περισσότερες χώρες του κόσμου έχει καταγγελθεί ότι η εισαγωγή Αμερικάνικης ή Ευρωπαϊκής κουλτούρας, ή υποκουλτούρας συμπληρώνουμε εμείς, εξυπηρετεί ιμπεριαλιστικά συμφέροντα με σκοπό να καταστρέψει κάθε μορφή Εθνικής κουλτούρας, μιά και η εισαγωγή των γίνεται συστηματικά από τα Μητροπολιτικά των κέντρα για το σκοπό αυτό" από το ίδιο συνέδριο.

Μήπως λοιπόν στην καλλιτεχνική παιδεία του Έλληνα δεν έγινε το ίδιο; "Η Τέχνη στην Ελλάδα ακολούθησε μια πορεία παράλληλη με την Πολιτική και Κοινωνική εξάρτηση του Τόπου", γράφει ο Παπαντωνίου και ο Ν. Χατζηνικολάου - Εθνική Τέχνη και πρωτοπορεία. Στη περίπτωση της Ελλάδας μπορεί κανείς να ισχυριστεί, χωρίς ιδιαίτερη προκατάληψη πως από το 1830 η χώρα ζει υπό την επίδραση και την κυριαρχία διαφόρων προστατών.

Ιδεολογία του Δάσκαλου.

Το πρότυπο μέσα στο οποίο σπούδασε και διαμορφώθηκε ο Δάσκαλος ήταν τερατώδες. - Πόσος αγώνας και τι αντίσταση εκ μέρους του για να μη γίνει εκείνο που τον προόριζαν. Άνθρωπο υποταγμένο, πειθηνιο, δίχως κριτική σκέψη, ένα πολίτη για τον οποίο ο πατριωτισμός ταυτίζονταν με την άκριτη αποδοχή της πολιτικής εξουσίας, εφ'όσον είναι εξουσία. Τον ήθελαν έτσι για να μπορέσει να αναπαράγει ίδιους μαθητές.

Διαπαιδαγωγηθήκαμε κατά κύριο λόγο στο τρίπτυχο Πατρίς - Θρησκεία - Οικογένεια.

Τα δύο βασικά ζεύγη που κυριάρχησαν στο θεσμό Οικογένεια είναι Οικογένεια = Σεβασμός, Οικογένεια=Φυσικός θεσμός - Το κύρος των μελών της καθορίζεται βασικά από το αρσενικό φύλο. Το σχολείο πολύ χρησιμοποίησε αυτό το πρότυπο, καταπρώτον για να αποκτήσει μια εικόνα της ιδανικής οικογένειας, ανεξάρτητα αν αντιφάσκει με τη πραγματικότητα μέσα στην οποία ζει το παιδί και κατά δεύτερον να συνηθίσει την απόλυτη υποταγή στην αυστηρή ιεραρχημένη οικογένεια και σχολική εξουσία, για να είναι έτοιμος να δεχθεί αργότερα και τη πολιτική εξουσία. Οι σχέσεις Σχολείο - Γονείς - Παιδί να βρίσκονται, στο μονόλογο και τη προστακτική, έτσι ώστε να περάσει στο παιδί το πρότυπο του μαθητή που είναι υποταγμένο, πρόθυμο στις διαταγές, και να ακολουθεί με μεγάλη ακρίβεια τις συμβουλές για να διαπιστώνει καθημερινά ότι όσο περισσότερο πλησιάζει στο Τυποδιάγραμμα αυτής της ηθικής, τόσο λιγότερο αυστηρά του φέρονται. Προσπάθεια δηλαδή των κρατούντων ώστε ο Δάσκαλος και οι Γονείς, να αναπαράγουν το σύστημα που και οι ίδιοι διαπαιδαγωγήθηκαν.

Κάνοντας μια αναδρομή στα σχολικά μας χρόνια θα δούμε ότι κάθε συμβουλή - διαταγή ήταν ενάντια στη Κίνηση και στην έκφραση, χρησιμοποιήθηκε δε κατά κόρο η ομοιομορφία. Όλα αυτά ενάντια στη παιδαγωγική που αποδεικνύει ότι ο περιορισμός στην έκφραση και στην κίνηση έχει τεράστιες επιπτώσεις στη Γενική και Διανοητική ανάπτυξη του παιδιού. Η παρατηρητικότητα, η περιέργεια, και η φαντασία, βασικά χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας συνθλίβονται όταν στο παιδί επιβάλλουμε τη θέλησή μας με τη βία και το φόβο. Τα σχολικά αναγνώσματα (μέχρι το 1974) αυτά που διαβάσαμε σαν μαθητές, σε έρευνα που έγινε: 20% αφορούν το σεβασμό στην οικογένεια, 15% τη θρησκευτικότητα, 15% την εργατικότητα, 10% την ακινησία - σιωπή, 10% την καθαριότητα (σαν μορφή κοινωνικής προβολής), 8% το θάρρος, 3,5% την εξυπνάδα και το υπόλοιπο στην αρετή του παιδιού να παρασύρει ή να πείθει τους συνομήλικούς του να είναι υπάκουοι (Φραγκουδάκη).

Τα ίδια ποσοστά μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν και στην Εικονογράφηση, μιά και η εικόνα ευρίσκεται άρρηκτα δεμένη με το κείμενο. Ακόμα και σήμερα στο μάθημα της ιστορίας σε κάθε σελίδα της πρωτεύοντα ρόλο παίζουν οι πόλεμοι, οι στρατηγοί, και οι βασιλιάδες κι' όλα αυτά κοιταγμένα μέσα από ένα στείρο εθνικισμό. Εδώ ας τονιστεί ότι

τις μορφές τέχνης και πολιτισμού οι φιλόλογοι υποχρεώνονται από το υπουργείο ή να τις παραλείψουν ή να τις κάνουν περιληπτικά, αν απομείνουν διδακτικές ώρες. Σε έρευνα που κάναμε σε σχολείο στην Α' και Β' Γυμνασίου με θέμα: "με τι ασχολείται η ιστορία" τα παιδιά γράφουν με πολέμους και ήρωες σε ποσοστό 95%. Και σε πρότασή τους πως θέλουν την ιστορία απάντησαν: θέλουμε να μάθουμε για τον πολιτισμό, τη τέχνη, το τρόπο ζωής και την πορεία της ανθρωπότητας.

Αισθητικά ιδεώδη και διοχέτευσή τους μέσα απ' το Σχολείο.

Και εδώ η τέχνη χρησιμοποιήθηκε για την εξυπηρέτηση στόχων που σκοπό είχαν α) Να χρησιμοποιηθεί το παρελθόν έτσι, ώστε να δικαιολογεί τη πολιτική ταχτική του παρόντος και β) να εξαρθούν οι στόχοι αυτοί με δημιουργία προτύπων. Ο Παρθενώνας και η Αγία Σοφία π.χ. προβλήθηκαν όχι σαν απόρροια πνεύματος και ιδεολογίας μέσα στην εποχή που δημιουργήθηκαν αλλά για να τονιστεί ο "κλασσικός Αρχαίος Έλληνας" ή ο "Βυζαντινός" σαν πρότυπα προς μίμηση. Ας μη ξεχνάμε ότι και η Μακρόνησος ακόμα ονομάστηκε "Παρθενών της συγχρόνου Ελλάδος" θυμηθείτε το "Εμπρός για καινούργιους Παρθενώνες" Μεταξά-Παπαδοπούλου όπως στο: "πάλι με χρόνους με καιρούς", "Ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς" η κορωνίδα του θρησκευτικού πνεύματος κλπ που χρησιμοποιήθηκαν για την Αγία Σοφία, για σκοπούς μωροφιλόδοξους.

Οι Εθνικές γιορτές μέσα στο σχολείο ακολούθησαν τους ίδιους σκοπούς. Παιδιά ντυμένα με αρχαίες στολές δίπλα σε παιδιά με φουστάνελλα και παιδιά ντυμένα Αξιωματούχοι και δίπλα τους άλλα ντυμένα ΕΛΛΑΣ-ΠΙΝΔΟΣ-Μαραθώνας κλπ ακολουθώντας τα πρότυπα γλυκερών προϊόντων των αρχών του αιώνα μας. Στην Εικονογράφηση βιβλίων - διακόσμηση χώρων κλπ με σκηνές από το 1821- χρησιμοποιήθηκαν Λιθογραφίες εποχής φτιαγμένες από Ευρωπαίους που και εδώ προβάλλεται όχι ο αγώνας του λαού για ελευθερία αλλά ο Έρωτας -έχομεν ανάγκη από Έρωτες-. Οι γνωστές συνθέσεις στο πρώτο πλάνο το σημαντικό πρόσωπο - Έρωτας - Αρχηγός - υψηλότερος από τους άλλους που βρίσκονται σε δεύτερο πλάνο, χρωματικά και συνθετικά στοιχεία του φόντου.

Φυσικά και αγνοήθηκαν οι ζωγραφίες του Π. Ζωγράφου ή άλλων λαϊκών Καλλιτεχνών όπως μέχρι και πρότινος το κείμενο του Μακρυγιάννη μέσα στο σχολείο.

Εξ' άλλου ο Άγγελος Σικελιανός για το Θεόφιλο 1947 γράφει: η Άρχουσα τάξη φοβάται τη Λαϊκή τέχνη, διότι υποπτεύεται ότι κρύβει από κάτω, Ανατρεπτικές τάσεις. Αντί λοιπόν αυτών ζωγράφοι της σχολής του

Μονάχου θεωρήθηκαν ότι εκφράζουν τέλεια θεαματικά και αισθητικά και τη παράδοση και τη ζωή και τους αγώνες του Έλληνα, γιατί είναι κυταγμένα μπορούμε να πούμε από ένα μάτι που βλέπει ένα λαό μέσα από ένα σαλόνι.

Ας θυμηθούμε τώρα τις γυμναστικές επιδείξεις ή τους αθλητικούς αγώνες που προσπαθήθηκε και εδώ να χρησιμοποιηθεί ο αθλητισμός όχι σαν γύμναση σώματος αλλά σαν επίδειξη πειθαρχίας π.χ. Στρατιωτικός βηματισμός - ομοιομορφία στην ένδυση - παραγγέλματα στην άκρα καθαρεύουσα και συγχρονισμός στις κινήσεις και στις ασκήσεις - Το σπουδαιότερο - ώστε η γύμναση να γίνεται Ασκήσεις Ακριβείας (το παιδί να χάνει και εδώ την ατομικότητά του και να λειτουργεί με "ένα σώμα και μία ψυχή" ίδια τακτική που χρησιμοποίησε ο Μουσολίνι, ο Μεταξάς με τους Άλκιμους, καθώς και ο Παπαδόπουλος με αναβίωση των Αλκίμων και εορτών του Στυλ "Πολεμική Αρετή των Ελλήνων".

Καταναλωτική αντίληψη - διαφήμιση

Ο καπιταλισμός προσπαθεί να κάνει τον κόσμο άβουλο καταναλωτή προωθώντας αυτά που παράγει.

Χρησιμοποιεί όλες τις επιστήμες, την ψυχολογία, την κοινωνιολογία, την αισθητική σε τέτοιο βαθμό και με τέτοια οργάνωση ώστε πέτυχε το στόχο του. Δημιούργησε τα θύματα της υπερκατανάλωσης.

Χιλιάδες καταναλωτικά αγαθά, τις περισσότερες φορές άχρηστα. Χιλιάδες είδη διατροφής, ρούχα, παιχνίδια, είδη σπιτιού, αυτοκίνητα κλπ που πολλές φορές διαφέρουν μόνο στο αμπαλάζ.

Η φθορά απ'όλη αυτή την υπόθεση δεν είναι μόνο οικονομική. Ο τρόπος που σε μιά καταναλωτική κοινωνία προβάλλονται όλα αυτά τα προϊόντα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και την ίδια την πόλη, χωρίς κανένα έλεγχο είναι καταστροφικός για την διανοητική μας εξέλιξη και την ανεξαρτησία μας.

Τα πρότυπα μέσα απ'τη διαφήμιση.

Το πρότυπο της γυναίκας, η χρησιμοποίησή της σαν διακοσμητικό αντικείμενο -σώμα και προσωπικότητα, η γυναίκα όμορφη, η γυναίκα νοικοκυρά, η γυναίκα σεξουαλικό αντικείμενο. (Ξανακέρδισα τον άντρα μου στα σιλουέτ).

Το πρότυπο του άνδρα, σκληρός, δυναμικός, πετυχημένος, η ψυχολογία θύμα - θύτης (την υπογραφή σου και το πόδι σου μην τα βάζεις οπουδήποτε).

Η καταστροφή της γλώσσας από τα σλόγκαν (οι δύσκολες πλένουν με essex) ή (είσαι για sweet dilight).

Οι παγίδες που στήνονται για να σου δημιουργήσουν ασφάλεια ή ανασφάλεια αν δεν χρησιμοποιείς κι'εσύ τα εγγυημένα τους προϊόντα.

Η ταύτιση με τον ήρωα της διαφήμισης μέσα από τον υπερβολικό τονισμό του και την συνεχή επανάληψη απαραίτητα στοιχεία προβολής των μηνυμάτων.

Η εκμετάλλευση γνωστών ηθοποιών από την διαφήμιση, ώστε το διαφημιζόμενο προϊόν παρουσιαζόμενο φετιχιστικά να μας κάνει να ταυτιστούμε με τον ήρωα.

Η τάση φυγής από την πραγματικότητα. Το άπιαστο όνειρο. (ελάτε στη γεύση, ελάτε στη χώρα του Malboro). Η ψευδαίσθηση ότι ανεβαίνεις κοινωνικά ή καταξιώνεσαι στον περίγυρό σου χρησιμοποιώντας το τάδε προϊόν.

Η εξάρτηση των ανθρώπινων σχέσεων από το διαφημιζόμενο προϊόν: ο χρυσός σας φέρνει πιό κοντά.

Το χρώμα στην υπηρεσία της βιομηχανίας τροφίμων.

Η Χημεία χρησιμοποιεί χρωστικές ουσίες βλαβερές για τον ανθρώπινο οργανισμό και κύρια για τα παιδιά στα οποία συνήθως αυτά απευθύνονται επειδή ο διαφημιστής γνωρίζει καλά την ψυχολογία του χρώματος.

Ο καπιταλισμός έχει εκμεταλλευθεί φοβερά την αισθητική πάνω σ' αυτό που λέμε design είτε πρόκειται για το ίδιο το προϊόν είτε για την παρουσίασή του μέσω της διαφήμισης ή του emballage.

Μην ξεχνάμε και την εκμετάλλευση του ίδιου του καλλιτέχνη σαν παραγωγού και εκτελεστή ιδεών πάνω σ' αυτό το σημείο.

Από αισθητική άποψη λοιπόν εκτός από κακόγουστα αντικείμενα, συχνά έχει να μας επιδείξει και πολύ όμορφα.

Μ' εκείνο που εμείς διαφωνούμε λοιπόν δεν είναι πάντα η αισθητική που παρουσιάζει αλλά η ιδεολογία που παράγει. Για

να γίνει πιό κατανοητό θεωρούμε αναγκαίο να αναφέρουμε μερικά στοιχεία σχετικά με το Bauhaus. Το Bauhaus είχε το εξής όραμα.

Ο καλλιτέχνης να αισθανθεί συνειδητά την κοινωνική του ευθύνη απέναντι στο σύνολο. Το αποτέλεσμα της εργασίας του (το προϊόν) έπρεπε να δικαιολογηθεί με την κοινωνική έννοια. Δεν επιδίωκαν στυλ (σχήμα δηλαδή χάρη του σχήματος) η εργασία design είχε ένα συγκεκριμένο σκοπό να συμβάλλει σε μια διαμόρφωση του περιβάλλοντος ανάξια του ανθρώπου.

Η ολοκληρωματική εισδοχή της τέχνης στη ζωή, αυτός ήταν ο σκοπός του.

ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Το Κράτος μεταδότης

Κρατική εξουσία, ένα μόνιμο κέντρο εξάρτησης. Από τη στιγμή που δημιουργήθηκαν ραδιόφωνο και τηλεόραση στην Ελλάδα ήταν πάντα στην υπηρεσία του κυβερνώντος κόμματος. Εξυπηρετώντας συμφέροντα πολιτικά και παίρνοντας την ιδεολογία τους σαν είδηση - πληροφόρηση - προπαγάνδα. "Ο άνθρωπος αντιμετωπίζεται μέσα απ' αυτά από την άποψη του πως να προσαρμοστεί στο ισχύον σύστημα και η κοινωνιολογία χρησιμοποιείται χρησιμοθηρικά για να προσαρμόσει τα άτομα σε μια ορισμένη κατάσταση.

Βασ. Φίλιας

Ας μη ξεχνάμε ότι η TV έγινε επί χούντας και μέχρι πρότεινος υπήρχε στρατιωτικό κανάλι. Παράλληλα διοχέτευσε προϊόντα υποκουλτούρας σαν ψυχαγωγία - καλλιέργεια. π.χ. το ραδιόφωνο για επί 25 χρόνια περίπου αφαιήθηκε στα χέρια δισκογραφικών εταιριών που με πάρα πολλές μουσικές διαφημιστικές εκπομπές προώθησε τα προϊόντα των. Το ίδιο και η τηλεόραση χρησιμοποιώντας τη διαφήμιση κατά κόρον με σκοπό το κέρδος ανεξάρτητα για τη πλύση εγκεφάλου που παθαίνει ο θεατής και τον υποβιβασμό του διανοητικού και αισθητικού μας επιπέδου. Ο υποβιβασμός αυτός σωστά μελετημένος ταυτίστηκε με την ακροαματικότητα που και αυτή με τη σειρά της ταυτίστηκε με τη κακογουστιά τη βία, τη χυδαιότητα.

Στα ελληνικά σήριαλς κύριο χαρακτηριστικό τους οι χοντροκομμένοι, υπερβολικά τονισμένοι ήρωες και καταστάσεις μέσα σε ντεκόρ άθλια "Τουρκομπάρκι". Αισθητικά κακές έχοντας σαν στόχο την απομάκρυνση από κάθε προβληματισμό, πνευματική καλλιέργεια μένοντας μόνο στην ψυχολογία του θεατή με το τι θα γίνει παρακάτω.

Για μεγάλα χρονικά διαστήματα και όχι μόνο επί χούντας ήταν κομμένοι Έλληνες και ξένοι προοδευτικοί καλλιτέχνες όλων των μορφών τέχνης. Προβλήθηκαν μόνο ή οι καλλιτεχνικώς ακίνδυνοι ή οι υποταγμένοι στην ιδεολογία των κρατούντων.

Η εκπαιδευτική Τ.Β. ουδέποτε λειτούργησε σωστά, ακόμα και σήμερα προσπαθεί να βρεί ένα χαρακτήρα. Τα κέντρα ραδιοφωνίας τηλεόρασης της επαρχίας λειτούργησαν σαν ανταμεταδότες των προγραμμάτων των σταθμών της Αθήνας, ώστε καμιά μορφή τοπικής πληροφόρησης - Τέχνης - Πολιτιστικής ζωής να μην προωθούνται μέσα απ' αυτά.

Συνοψίζοντας συμπεραίνουμε ότι η εσκεμμένη αδιαφορία του τρόπου διοχέτευσης της βίας μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της εγκληματικότητας που με τη σειρά της προβάλλεται σαν είδηση - ντουκουμέντο, για τη καταστολή της ανθρώπινης δραστηριοποίησης, στην ιδεολογία των ειδήσεων χρησιμοποιήθηκαν οι συνεχείς επαναλήψεις και προτεραιότητα ορισμένων στοιχείων απροσανατολισμός από τρέχοντα κοινωνικά, οικονομικά προβλήματα με ειδήσεις δευτερεύουσας σημασίας.

Ο βρετανός συγγραφέας Raymond Williams διακρίνει τέσσερα κύρια είδη συστημάτων επικοινωνίας.

Το αυταρχικό που μεταδίδει οδηγίες, ιδέες και αντιλήψεις της εξουσιάζουσας ομάδας.

Το πατερναλιστικό που αποβλέπει να μεταδώσει το πλείστον αξίες, συνήθειες και γούστα επιθυμητά, από την εξουσιάζουσα ομάδα.

Το εμπορικό όπου λέει κανείς οτιδήποτε σαν μετάδοση αρκεί να αποφέρει κέρδη και τέλος το

Δημοκρατικό που ανταποκρίνεται στα δικαιώματα μετάδοσης - λήψης και στην αντίληψη για ένα δημόσιο φορέα, που για να αποχωριστεί όμως από το μονοπωλιακό φορέα απαιτούνται νέοι θεσμοί.

ΕΝΤΥΠΟ - Κινηματογράφος

Κάθε εβδομάδα κυκλοφορούν στα περίπτερα δεκάδες έντυπα εικονογραφημένα, με περιεχόμενο πορνό, βία ή και τα δύο μαζί, παράλληλα δε παιδικά κόμικς τύπου Μανίνα - Κατερίνα - διαβρωτικά αισθητικά, και ιδεολογικά μέσα στην αφέλειά τους.

Αισθητική αγωγή αυτού του τύπου προωθεί και ο Κινηματογράφος, ιδικά σε εργατικές περιοχές της πρωτεύουσας, και σ' όλη την επαρχία. Στο τύπο διαβάσαμε: "Οι νέοι της περιοχής μας μετά τις δουλειές στα χωράφια παρέες ολόκληρες με αγροτικά αυτοκίνητα ή τρακτέρ κατηφορίζουν στο πλησιέστερο σινεμά για να δουν πορνό, καράτε ή φιλμ γκαγκστερικό.

Η αισθητική της βίας και η χρησιμοποίηση του ανθρώπινου κορμιού στην αποθέωσή των.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η πολυκατοικία

Η πολυκατοικία είναι το βασικότερο ίσως στοιχείο που προσδιορίζει και μορφοποιεί το δομημένο περιβάλλον της σημερινής ελληνικής πόλης.

Οι πρώτες πολυκατοικίες χτίστηκαν στη δεκαετία του 1930-40. Η μεγάλη όμως ανοικοδόμηση γίνεται από το 1950 και μετά βγαίνοντας η Ελλάδα κατεστραμμένη από ένα παγκόσμιο πόλεμο κι έναν εμφύλιο, ουσιαστικά εξαρτημένη με δυσχερείς οικονομικές και πολιτικές συνθήκες, προσπαθεί να σταθεί στα πόδια της.

Οι ανάγκες που δημιούργησε το κύμα της εσωτερικής μετανάστευσης, που ήταν αποτέλεσμα του οικονομικού μαρασμού της υπαίθρου με την παράλληλη αναζήτηση φτηνών εργατικών χεριών για τις ανάγκες των πρωτοεμφανιζόμενων βιομηχανιών στα μεγάλα αστικά κέντρα, δημιουργούν στεγαστικό πρόβλημα. Δεν υπάρχει κρατική αντιμετώπιση για τις καινούργιες στεγαστικές ανάγκες. Το πρόβλημα κατοικία βρίσκεται στα χέρια ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η εμφάνιση της πολυκατοικίας δεν είναι τυχαία. Σ'ένα περιβάλλον που κυριαρχούσε η νομιμοποίηση του αυθαίρετου, όπου οι πολεοδομικές μελέτες έμειναν ανεφάρμοστες, κι όπου δεν υπήρχε καμμία χωροθέτηση λειτουργιών (η κατοικία δίπλα στο εργοστάσιο κλπ).

Σ'ένα περιβάλλον ανοργάνωτο με έλλειψη χώρων πράσινου και κοινόχρηστων λειτουργιών με χώρους κατοικίας τεμαχισμένους σε οικόπεδα ελαχιστότατων διαστάσεων, με συντελεστές δομήσεως συνεχώς να αυξάνουν ήταν επόμενο να δημιουργηθεί αυτό το αποτέλεσμα που λέγεται πολυκατοικία και άλλαξε τη μορφή των ελληνικών πόλεων κατά τον χειρότερο τρόπο.

Μέσα σ'αυτή την τρέλλα για ανοικοδόμηση υπήρξε αισθητική αναρχία. Μορφές σύγχρονες, με στοιχεία μπαρόκ, ξένα πρότυπα μεταφυτεύθηκαν χωρίς καμιά ιδιαίτερη μελέτη του χώρου.

Μην ξεχνάμε ότι μορφολογικά οι περισσότερες προσφυγικές πολυκατοικίες είναι επηρεασμένες από το Bauhaus, αλλά λειτουργικά η έλλειψη μελέτης ομαδικής κατοικίας και οι ανάγκες εξοικονόμησης χώρου, δημιούργησαν τα τραγικά αποτελέσματα όπως (αποχωρητήρια στην κουζίνα κλπ).

Στοιχεία παραδοσιακά μπλέχτηκαν με το σύγχρονο για να εντυπωσιάσουν. Και βέβαια κανείς σεβασμός στην παράδοση.

Το Υπουργείο Παιδείας χτίζεται πάνω σε βυζαντινή εκκλησιά. Καθοριστική βέβαια ήταν και η ύπαρξη της χούντας μέσα σ' αυτή την 20ετία ανοικοδόμησης. Η οποία πρόβαλλε τη δική της αισθητική κάτω από το τρίπτυχο Ελλάς - Ελλήνων - Χριστιανών. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι οι μοκέττες που προτάθηκαν για το γνωστό ΤΑΜΑ, στο χώρο τώρα των σχολικών κτιρίων.

Τι αισθητικές και ψυχολογικές επιπτώσεις έχει στο παιδί και γιατί όχι και στο δάσκαλο μη ξεχνώντας την εσωτερική σχέση και ταύτιση που έχει ο άνθρωπος με το χτίσμα του.

Εμείς διαμορφώνουμε το κτίσμα και αυτό εμάς. Τα λόγια του Αρχιτέκτονα Άρη Κωσταντινίδη από το βιβλίο του "Σύγχρονη Αληθινή Αρχιτεκτονική" ταιριάζουν για πάρα πολλά στοιχεία - συγκροτήματα.

Ας μην ξεχνάμε την επίσημη (Αρχιτεκτονική" του Φασισμού που σκοπό είχε να επιβληθεί στις μεγάλες μάζες και μέσα από κτήρια τεράστια σε μέγεθος αλλά και άσχημα, στη σηματοθετημένη μορφολογία τους να εντυπωσιάζουν επιζήμια και διαβρωτικά τους απαίδευτους ή όσους δεν είχαν τη δύναμη να αντισταθούνε στην βία και στη γραφειοκρατική τρομοκρατία, δηλαδή τους δικτάτορες, που πολεμούσανε με κάθε τρόπο, το πνεύμα, την ποιότητα, την ατομική ελευθερία, την καλλιτεχνική σωφροσύνη και το απλό, το λιτό, το συνετό, το αυτονόητο,

Ρόλος του τουρισμού στη ζωή μας.

Ξενόγλωσσες επιγραφές, και ονομασίες καταστημάτων δουλικότητα. Ο Έλληνας που ζει από τον τουρισμό αβοήθητος από την πολιτεία αυτοσχεδιάζοντας, και χωρίς επαγγελματική συνείδηση έφτιαξε στον ελληνικό χώρο ή άσχημα πρότυπα από το εξωτερικό ή κακέκτυπα παραδοσιακά πάντα με σκοπό την προσέλκυση του τουρίστα.

Η γλώσσα, οι παραλίες, ο χώρος γενικά στραγγαλίζονται από κακόηχες λέξεις και άσχημες κατασκευές.

Ο Έλληνας παρόλο που πέρασε αιώνες τώρα τη ζωή του σε χρωματιστές πόλεις, σήμερα ζει σε χρωματικά ουδέτερες. Το χρώμα περνάει μέσα στην ζωή μας από τα αυτοκίνητα - μηχανές (έλεγχος της ταχύτητας τους, σχήμα και χρώμα).

Από τη φωτεινή επιγραφή τα συνθήματα στους τοίχους, τις διαφημίσεις, την καφετέρια, ταβέρνα, discotec (δυνατός ήχος σε συνδιασμό με χρώμα και φως, το γήπεδο, τον κινηματογράφο, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα fast food, κοινώς φαγητό στο πόδι, όλο αυτό το χρώμα, το φως, ο θόρυβος, η αισθητική του νέου που χρωματίζουν την απρόσωπη γκρίζα πόλη μας. Στην πόλη που κυριαρχεί η μοναξιά, η απομόνωση, το διώξιμο του Έρωτα. Οι χαμηλοί τόνοι μεταξύ μας, τα διαστήματα σιωπής, η κατάργηση της γλώσσας από τα σλόγκαν είναι η έκφραση του νέου τρόπου ζωής.

Σας διαβάσαμε μερικές συνεντεύξεις μαθητών που παρουσιάστηκαν στον ημερήσιο τύπο (Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία).

- Ανάμεσα στο Βαρβάκειο και σε μας υπάρχει μεγάλη διαφορά γιατί μπαίνει στη μέση η ταξική μας προέλευση.
- Όσο αφορά τη διασκέδασή μας έξω απ' το σχολείο το μόνο που υπάρχει στην περιοχή μας είναι οι καφετέριες.
- Τις περισσότερες φορές αν τα μαλλιά που είναι περμανάντ ή το μπλου-τζήν που φοράς ξεθωριασμένο είναι αρκετά για να τον κάνουν να σε αντιπαθήσει.
- Θέλουμε δημοκρατικούς και σωστούς δασκάλους, να μην είναι οι αυθεντίες, αλλά οι καθοδηγητές μας.
- Πρόκειται για τη δική μας ζωή, πρόκειται για τις γνώσεις που μας χρειάζονται για να βγούμε στη ζωή, πρόκειται για τις ευαισθησίες και τα συναισθήματά μας.

Πεθαίνουμε, διότι σκοτώσαμε το πνεύμα- μοιρολογούμε εθνικώς και κάνουμε τις δουλίτσες μας περίφημα ατομικώς. (Περικλής Γιακόπας).